

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četr leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnemu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odgovredi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Stev. 10.

V Mariboru, dne 5. marca 1903.

Tečaj XXXVII.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Slava Leonu XIII.!

Kot 68 leten mož je vzel Leon XIII. vladarsko žezlo čez celo katoliško cerkev v svoje roke. Marsikateremu zemljjanu, ki doživi to starost, začnejo v tej dobi pešati moči, in išče si pokoja. Pri Leonu XIII. se je dogodilo nasprotno. Sile njegove velikega duha so se pomladile ter se posvetile delu za blagor katoliške cerkve in vsega človeštva. In moči mu niso opešale. Petindvajset let je minulo pretekle dni, odkar sedi čili Leon XIII. kot vladar vesoljne katoliške cerkve na papeškem prestolu.

Kot zvesti sinovi sv. Očeta se veselimo tega izvanrednega dogodka ter se pridružujemo njegovim častilcem.

Življenje sv. Očeta, posebno njegovega petindvajsetletnega papeževanja je bilo polno dela, polno naporov, polno žrtev. Ponižano je bilo papeštv pred njim, njegov upliv je bil majhen. A Leon XIII. se je trudil in delal, in sedaj se vse ozira na sivilasega starčka na Petrovem sedežu in posluša njegove besede.

Leon XIII. je s svojim uplivom v Nemčiji zaustavil verski boj; s svojo velikodušno milobo je ublažil žalostni položaj katoličanov v Rusiji; v vseh državah je katoliški cerkvi znal osigurati primeren ji upliv.

Njegovemu predniku so vzeli posvetno vlado in ga oropali njegove dežele. Leon XIII. ni bil več v zboru posvetnih vladarjev, a s svojim duhom zavladal je čez celi svet. Okrožnica za okrožnico je izšla ter oznanjala svetu velike, edinorešilne misli. Svet je strmel, ko je zaslišal take besede in z občudovanjem se je oziral na Leona XIII., na „luč z neba.“

Življenje sedanjega papeža in uspehi njegovega delovanja so nam dokaz, da moč dela in duha premaga vse ovire in da te moči nihče ne more zastaviti na potu do zmage. Za nas Slovence je to prevažen nauk!

Sv. Očetu se klanjata te dni prijatelj in neprijatelj. Vse mu čestita na uspehih njegovega delovanja in na njegovi veliki starosti ter mu želi še nadalje zdravja in božje pomoči. Tudi mi Slovenci udano kličemo:

Bog živi Leona XIII.!

Občinske volitve za trg Šmarje pri Jelšah.

Po prvih občinskih volitvah v začetku decembra 1902 so si nekateri po našem trgu tajno šepotali na uho, da so Nemci vložili pritožbo. Vse je pomenljivo molčalo, molčali so slovenski časopisi in zraven imen novozvoljenih odbornikov niso prinesli nikakih podrobnosti. Samo graška teta je klicala v svoji nemški jezici politično oblast na pomoč. — Po dolgem, smrtnem molku razglasita »Slovenec« in »Slov. Gospodar«, da so na pritožbo od nemške strani volitve razveljavljene. Uradno našnani na občinski plošči razpisuje nove volitve na dan 26. februarja t. l. Z glavo majaje jemljejo nekateri to našnani na znanje.

Zopet vse molči. In molče se pripravlja na nove volitve. Gospod Amand svari v korpuskem teritoriju pred klerikalizmom; sicer bi se moral temeljito postopati v zadevi Lenčke oziroma studenca. Modri Odisej na Brezjem se opozarja, da kot oproda nove napredne struje točno izpoljuje svojo dolžnost. Trikratni naskok na Minku radi pooblaščila je častno odbit. Franci se pa vzgledno jezi pod jablano nad fato-morganovo farovškega žganja. Imenik se sme ogledati po milosti in pod nadzorstvom gospoda župana. Pristno šmarsko blato nikakor ne zadržuje vsestranskega delovanja. Pri tem živahnem gibanju poteka dan za dnevom in se bliža dan volitve.

Zopet molk — prvi naskok.

Dan 26. februarja napoči. Ob 9. uri se imajo volitve pričeti. Kmalu po 8. uri prihajo kmečki volilci resnih obrazov in počasnih korakov od raznih strani pred občinsko pisarno. Vzvišena inteligence na posameznih javnih prostorih premotriva volilno gibanje in zapeta čuva skrbno svoje skrivnosti. Tiho, nerazumno mrmranje med volilci motijo glasni klici »grumskega« Korla nad nekaterimi njemu neljubimi osebami. Gospod Amand se odlikuje s krasnimi opombami o klerikalcih. Ješovski Janez iz svaštva slavnega in nepozabljivega Slomšeka se juško poslovi od doma od svojega ptujskega »Štajerca« in urnih korakov drvi skozi vrste volilcev v občinsko pisarno. Med tem časom udari na zvoniku ura 9 in volitve se imajo pričeti.

Prizori v pisarni.

Gospod župan in njegova pomočnika še imajo v pisarni izvršiti nekatere priprave. Ob 9. uri se je sestavila volilna komisija. V njo so bili pozvani: stari Grobovšek, Alojzij

Vičar, Kruščič in Bastevc Janez. Kmetje pričakujejo pred vrati c. kr. političnega komisarja kake četrte ure. Po brezvsesnem čakanju stopijo v pisarno in želijo voliti. A čudo! Volilna komisija je zabarikadirana z »platami«. Na željo volilcev oddati svoje glasove, se jim naznani, da je volitev uže končana! Kakor električen tok pretrese može ta nepričakovana novica. Volilcem je bilo jasno, zakaj so nekateri poprej prihajali molče v pisarno in s pomenljivo resnimi obrazi zopet odhajali. Velika zmešnjava nastane. Volilci vpijejo in zahtevajo voliti, gospod župan nekaj odgovarja in dokazuje, cesar nihče ne razume. Hrušč in trušč povsodi — razburjenje raste vidno. Župan naprosi č. g. dekanu, naj ljudstvo pomirijo, dobro vede, da je v sili duhovnik vendar dobro došel. To se zgodi. Hrušči glasovi polagoma utihnejo, ko nevoljni volilci pisarno ostavijo in se zbirajo v gručah zunaj pred vrati.

Prizori zunaj pisarne — što činiš? — odveza.

Vik in krik se razlega daleč po trgu iz občinske pisarne in vzdrami nežne gospodinje iz predpoldanskega premljevanja. Radovedno pomolijo nežne glavice iz svojega bivališča in povprašujejo z očmi, kaj neki to pomeni? Nobena ne ve zanesljivega odgovora. — Med tem pride nekaj delavcev iz Hrvatskega dela iskat pri novi železnici. Mimogrede vpraša hrvaški delavec, osupljen nad hripavimi glasovi, enega izmed volilcev: »A što činiš, bračo?« »Volimo«, mu ta odgovori, »a ne pridemo do glasovanja.« »O Bože mili! znaš bračo, ne samo pri nas tako«, pristavi Hrvat in odide za svojimi tovariši z glavo majaje. Z Anderluhovo ledencico pa se opoteka neka oseba, vrlo navdušena od pristnega »snopsa« — če se ne motimo, je bil znan snopsar — ozre se nazaj, nasloni na plot ob potu in napravi veliki križ najprej čez sebe, potem pa čez volilce in jih tako odveže njihove volilne pravice.

Novi prizori — nastop Nemcev — poraz.

Ob 10. uri prične voliti II. razred. Nemci nastopajo po vrsti in oddajajo svoje glasove. Razburjeni kmetje volilci II. razreda se posvetujejo, kaj naj storijo. Napredna slovenska inteligence jih vabi na volišče; kmetje ne zaupajo, da bi ne bili speljani na led. Slednjič okoli tri četrti 11. uro pride do razporazljjenja, a pri vstopu v pisarno izvedo, da je volitev zaključena. Izid volitve je, da sta dva Nemca izvoljeni v občinski odbor v nekdaj čisto slovenskem Šmarju. Občinski sluga in občinski pisar konstatujeta, da je bil to danes

»hec«, kar volilce zopet razburi. Č. g. dekan to izjavo odločno zavrne. —

Izid.

Tako je padlo slovensko Šmarje vsled izvanredne taktike naše molče inteligence. Ljubše jim je sedeti s privrženci ptujskega »Štajerca« in z Nemci, nego s katoliškim zavednim slovenskim kmetom. In kako opravičujejo to? Da je sedaj »parola« ne se družiti s »črno gospodo«. — Vsak si je mislil ta dan: »Prah in sip — je domovje, — divji vihti — prosto rovje. — Enkrat se — na gorišče — krasne hiše — gospodar se zdaj ozre.« (Koseski.)

Državni zbor.

Dunaj, 2. marca 1903.

Pregledovanje zadrug.

Poslanska zbornica se je pretečeni petek, 27. febr., pečala z načrtom postave, vsled katere se morajo posojilnice in druge pridobitne in gospodarske zadruge natančno pregledati vsaj vsako drugo leto. Ko bi se takšna postava bila upeljala že prejšnja leta v Avstriji, zabranile bi se mnoge škode in tudi goljufije pri omenjenih zadrugah. Čudno, da, ko se je leta 1873. upeljal zakon o ustavovitvi pridobitnih in gospodarskih zadrug, da takrat ni nihče na to mislil, da je treba te zadruge na korist njenim udom, tudi pregledovati. Nekatere gospodarske zadruge in posojilnice so zadnja leta sem napravljale med seboj iz lastnega nagiba skupno zvezo, katere namen je bil tudi ta, da so nastavljale skupnega revizorja ali pregledovalca zadrug. L. 1891. je sprožil v poslanski zbornici poslanec Vrabec to misel, da bi se morala po postavi vsaka zadruga podvreči takemu pregledovanju. Preteklo je zdaj skoro 12 let, predno se je stvar rešila. Revizija se bo morala po zdajni postavi vršiti vsaj vsako drugo leto. Sedanja postava, katera brez dvoma kmalu stopi v veljavo, določuje sledeče: ako šteje zveza vsaj 50 zadrug ali posojilnic, bo smela nastaviti lastnega revizorja, katerega bo pa morala potrditi še vlada. Če pa katera zadruga ni v takšni zvezi, jo bo moral preiskovati revizor, katerega bo določilo trgovsko sodišče. To vse je gotovo hvalevredno in brez dvoma ne bo v prihodnje slišati več o toličkih poškodbah pri teh zadrugah, kakor je bilo to slišati do zdaj.

Eden paragraf v novi postavi je, nad katerim se spotikajo po pravici mnogotere stranke, namreč § 14. Vsled tega paragrafa bi imel deželní odbor pravico nadzorovati

Listek.

Ivan Skuhala

kn.-šk. duh. svetovalec, dekan in župnik v Ljutomeru. Črtice iz prijateljskega peresa.

Dne 18. svečana 1903 zjutraj je premobil v župnišču Ljutomerskem mož, ki je bil od Boga prejel nenavadnih darov uma in srca, s katerimi je skrbno gospodaril, dokler so mu telesne moči pripuščale. Žal, da je že koncem prvega leta svoje duhovniške službe bil prisiljen, za par mesecev izpreči, da si je nekoliko pokrepil onemogle telesne moči. Leta 1875. je prestal, preden je bil nastopil službo profesorja bogoslovja v Mariboru, hudo bolezen, ki mu je zapustila svoje zle nasledke, za vse žive dni. Ko so se mu bili poslednjič ob prilikli pogreba gospoda poštarja Škrlec pri Sv. Tomažu leta 1887. konji splašili in je bil tako nesrečno padel z voza, da si je nogo zlomil, dolgo časa ni nič mogel hoditi. Nasledek je bil, nenanaravna njegova razsežnost, ki mu je končno vtopila srce. Iskal je štirikrat pomoči v Marijinih toplicah na Češkem. Prvokrat (l. 1899) je bil zdavnate olajšave dosegel; drugo leto že manj, tretje in četrtokrat pa skoro nič. Začel ga je spomin zapuščati in konec življenja se mu je vedno bolj približeval.

Dne 16. februarja t. l. je za par minut še prišel s postelje bolečin, a že drugi dan je postal njegovo stanje jako kritično. Kri mu je silila na možgane. Prevideli smo ga slovesno s sv. zakramenti za umirajoče. Bil je dovolj pri zavesti tisti večer še do polnoči. Kmalu po polnoči pa je nastopil smrtni boj, ki je ob $\frac{3}{4}$ na 4. uro, dne 18. februarja, končal blago življenje, katero je zapustilo široke sledove njegovega delovanja na cerkvenem, narodno-gospodarskem, posebno pa še na našem slovstvenem polju.

Rodil se je pokojni dekan Skuhala dne 15. avg. 1847. na Hujbarju, župnije Sv. Tomaja pri Veliki Nedelji, od poštenih kmečkih starišev. Prvi šolski pouk je dobival v Runčah, podružni šoli župnije velikonedeljske, kjer je krščanski nauk učil sloviti dekan Peter Dajko. Nemškega jezika se je začel učiti na glavni šoli v Radgoni. Gimnazijске in bogoslovské šole je vse izvršil — s poхvalo — v Mariboru. Z dovoljenjem sv. rimske stolice je bil že dne 21. julija l. 1870 v mašnika posvečen. V svoji rojstni župniji je potem v nedeljo, dne 21. avgusta 1870, pel novo sv. mašo, na katero se je vedno z veseljem spominjal.

Ko je bil še tudi četrto leto bogoslovskih šol z enako poхvalo dovršil, poslali so ga pokojni knezoškof Jakob Maks. na odlično

kapeljijo v Žalec. Tam je vsaki dan hodil v romarsko cerkev M. B. v Petrovčah sv. mašo služit. Ob nedeljah in praznikih je zjutraj v tej cerkvi pridigoval, popoldne pa »pri fari« razlagal krščanski nauk. To skrb je imel tam takrat mlajši g. kaplan. Navzpel se je pokojni posebne pobožnosti do petrovške Mat. Božje. Ker je pa bila tista zima nenavadno mrzla, se je gospod kapelan Skuhala nalezel hude hripe, katere se ni nikdar popolnoma znebil. Bil je primoran, kakor smo že omenili, za par mesecev izstopiti iz duhovniške službe in si zdravja iskati pri č. usmiljenih bratih v Gradcu. Deloma ga je tudi našel.

Meseca septembra 1872 je vnovič nastopil duhovniško službo kot II. kapelan v Konjicah. Pokojni g. stolni prošt Sorčič so ga v posebnem pismu priporočili rajnemu č. g. nadžupniku Rozmanu, češ, da je še mlad (na letih), a da je mož (po vedenju). To je pokojni g. Skuhala pokazal pri vsaki priložnosti, posebno pa pri nagli smrti nam nepozabnega gospoda nadžupnika Jožef Rozmana. Ohranil je svojo mirnodušnost, iz katere ga pač nobena nesreča ni mogla spraviti. Med največjim hrupom, ki je šumel okoli nadžupnišča v Konjicah, ko so na dražbi prodajali nadžupnikovo zapuščino, spisoval je kapelan Skuhala Rozmanov »Životopis«, knjižico, ki je po pravici obrnila pozornost prečast. knezoškofijstva

vse one pridobitne in gospodarske zadruge, ki so do bile podpore iz deželnih sredstev ali od posojilnic, ki so ustanovljene na podlagi deželnega zakona.

Razgovor o tej postavi je bil tako zanimiv, buren in srdit. V drugi polovici meseca februarja se je po Českem raznesla govorica, da je imela nemška češka hranilnica v Pragi velikanske izgube. Nasledek je bil, da so vlagatelji v velikih trumah dan za dnevom prihajali k hranilnici in vzdigovali svoje hranilne vloge. Ta nemška hranilnica pa je silno bogata, ima rezervnega zaklada 25 milijonov kron. Ni prišla torej v nobeno zadrgo, temveč je vsakemu še tako visoko hranilno vlogo izplačala. V nekaterih dneh se je vzdignilo 14 mil. kron. Razgovor o zgoraj imenovani revizijski postavi se je raztegnil tako, da se je celi dan govorilo od češke in nemške strani samo le o tej nemški hranilnici. Češki govorniki so Nemcem očitali, da je obstanek te nemške hranilnice čisto nepostaven, ter so zahtevali, da bi morali oddorniki te hranilnice biti ne le samo Nemci, ampak po razmeri prebivalstva tudi Čehi. Na drugi strani pa so govorili nemški govorniki, da je imenovana hranilnica popolnoma postavna, v najboljših rokah in pravična tudi nasproti Čehom. Nemški govorniki so res naštevali velikanske svote, katere je ta nemški denarni zavod razdelil za češko prebivalstvo. Da, nekateri nemški govorniki so celo trdili, da je ta nemška hranilnica bolj podpirala češke kakor nemške zavode.

Odgovor na interpelacije.

Slovanski poslanci so vložili pred kratkim sledče vprašanje na ministrskega predsednika: Kakor je znano, preganjajo Turki in morijo kristijane po Makedoniji. Ti trpijo vsled tega strašno pomanjkanje. Zato zbirajo človekoljubi po vseh državah razne podpore, ki se pošiljajo v pomoč tem nesrečenjem. Tudi na Dunaju se je nameravala prirediti koncertna veselica, katere čisti iznos bi se bil poslal krščanskim Makedoncem v podporo. Pa glej čudo, dunajska vlada je spoznala to nedolžno veselico za nevarno ter jo prepovedala. To, kar se je smelo napraviti v Parizu, Londonu in nemškem Berolinu, je zbranil ministrski predsednik dr. Körber na Dunaju. Zato so slovanski poslanci, njim na čelu Vukovič iz Dalmacije, vprašali, kako zamore ministrski predsednik to vladno postopanje opravičiti. Skušal se je dr. Körber v seji 27. februarja oprati ter je zagovarjal vladno prepoved.

Na dve interpelaciji od strani Nemcev in Čehov zastran dogodkov pri nemški hra-

nilnici v Pragi je odgovoril ministrski predsednik, da je strah zastran nevarnosti hranilnih vlog pri nemški hranilnici v Pragi čisto nepotreben.

Nujni predlog g. Žičkarja in tovarišev.

Poslanec Žičkar in tovariši so stavili v zadevi občine Brezje, polit. okraj Brezje na Štajerskem sledeči nujni predlog:

Posestniki v občini Brezje se nahajajo vsled vremenskih nezgod, katere so jih zadele zaporedoma skozi zadnja štiri leta, v veliki bedi. — V letih 1899, 1900 in 1901 je bila silna toča, katera je pokončala žetev; l. 1902 zopet hudo mraz, kateri je uničil vsak dohodek iz vinogradov. Šteje se okoli 60 vinogradnikov, kateri trpijo posebno hudo pomanjkanje. Škoda, katero je povzročil lanski mraz, se je uradno cenila na 25.365 K. Tem poškodovanem se je sicer obljubila podpora, a se jim do zdaj ni podelila. — Podpisani predlagajo torej:

Visoka zbornica skleni: „C. kr. vlada se nujno pozivlje, da preiskuje bedo, katera vlada v občini Brezje in podeli tamošnjim kmetom zadostno državno podporo. — V formalnem obziru se predlaga, da se ta predlog brez prvega čitanja z vsemi okrajšavami nagloma reši.“

Na Dunaju, 18. februarja 1903.

Žičkar in 19 tovarišev.

Dopisi.

Sv. Benedikt v Slov. gor. (Papeževa slavnost.) Zadnjo predpustno nedeljo je priredila naša ljuba mladina veliko slavnost v proslavo papeževe petindvajsetletnice. Vedeli smo sicer, da so se fantje in dekleta že nekaj časa prav skrbno pripravljali, a da bodo s takim vspehom nastopili, si pa niti mislili nismo. Pravemu mladinoljubu morale so solze radosti zalivati oči, ko je gledal našo mladež na odru. Kako srčno so nastopali, kako glasno in jasno so reševali svoje naloge! Ali veste, koliko jih je nastopilo? 26 jih je bilo mladeničev in deklet. No in kaj so pa delali? tamburali, govorili, deklamovali in peli. Izvrstno so govorili mladeniči Roškar, Caf in Pahler o Leonovem življenju in vladanju. Ha! to vam je bilo krasno gledati te junaške postave mladeničev! Kako samozavestno ponosno so se obnašali! Kako je vendar sleherna njih beseda pričala o njih živi veri v Boga in goreči ljubezni do namestnika Kristusovega. In dekleta? tekmovalo so mej seboj. Matilda naša je seve že vajena odra, zato pa je tudi z lahkoto rešila sicer težko nalogu, kako skrbijo sv. Oče za Slovane in posebej še za Slovence. Pet deklet Močnik, Klöbasa, Senekovič, Geratič in Zemlič nam je dalo prav živo in zanimivo sliko zasebnega življenja sv. Očeta. Mej temi se je najbolj odlikovala na našem odru priljubljena Malika. Jako navdušeno so se glasile

tudi deklamacije v čast sv. Očetu. Letnik, Kochek, Abl in Šenekar so kar ena drugo hotele prekositi, akoravno sta prvi dve prvakrat stali na odru. Veličastno so doneli po dvorani glasovi moškega zpora, ki je krasno pel papežovo himno pod vodstvom g. učitelja Breganta. Seveda je tudi ženski zbor razveseljeval poslušalce s svojim lepim petjem. Mej posameznimi točkami pa so krepko udarjali na tamburice naši tamburaši. Veličasten, do solz ginljiv pa je bil konec: nastop otrok. Celi roj otrok stopi na oder. Mej nje stopi odraščena deklica Ivanka Pivec. Začne priovedovati nedolžni trumi, kako posebno otroke ljubijo sv. Oče in to dokaže z nekterimi vzgledi. Ej, to vam je poslušala naša deca. Slednjič jih vpraša: Kaj pa hočete dati sv. Očetu? V imenu vseh se oglaši Tonika Močnik in začne ljubko deklamovati ginljivo pesem »Leonu XIII. otroci«. Kako milo je zvenela iz ust ljubkega otroka obljuba:

„Kadar vzrastemo in smo veliki,
bomo živeli za te,
bodo branile vero presvetlo
naše roke in srce!“

Ko konča, zapoje nedolžno krdelo otrok prav lepo papežovo pesem. Slavnost je trajala cele tri ure in vendar še je moralno marsikaj izostati, kar je bilo na dnevnem redu. Tako je naša mladina počastila sv. Očeta. Da pa se je mogla ta slavnost tako lepo izvršiti, so pač pripomogle govorniške vaje skozi celo jesen in zimo. Vsako nedeljo se namreč zbira mladina v bralni sobi ter se uči, vadi v govor in deklamovanju.

Marija Nazaret. Čislani »Gospodar« je že zadnjič prinesel kratko notico o smrti blage Turnšekove gospe. Blagovolite, gospod urednik, sprejeti še sledče podatke o nepozabni pokojni. Bolehalo je sicer dolgo časa, toda nevarna bolezen »hudo vnetje« položila jo je v bolniško posteljo le za dobrih deset dnj. Pač nismo mislili, da jo bomo tako kmalu zgubili. Z isto otroško pobožnostjo kakor v življenju, prejela je tudi v bolezni sv. zakramente za umirajoče. Do zadnjega je bila pri zavesti, vedno je upala, da ozdravi. Prepustila se je najboljšemu zdravniku: presv. Jezusovemu srcu; njemu so bile posvečene tudi zadnje besede. Res da ji najsv. srce ni podaljšalo krhkega življenja za nekaj let, a ji je podarilo kar je največ vredno: srečno zadnjo uro in neprecenljive dobrote, ki ji sledi. Umrla je v torek 17. zjutraj ob polu dveh. Izdihnila je brez vsakega boja, kakor zaspi otrok v materinem naročju. Kakor življenje, taka smrt; lepo krščansko življenje, mirna smrt, enake misli so nas navdajale, ko smo stali ob njeni mrtvaški postelji.

na mladega nadpolnega pisatelja.

Ko so dne 7. februarja 1875 nastopili rajni g. dr. Josip Uлага, dotedaj profesor bogoslovja v Mariboru, podeljeno jih nadžupnijo konjiško, so bili tedanji kapelan, gosp. Skuhala, poklicani za profesorja bogoslovja v Maribor.

Velika nezgoda, ki jih je bila zadela pri vračenju njihove stare hripe, — s kropom so si bili noge hudo poparili — ona jih je ves postni čas l. 1875 zadrževala v Konjicah. Še le po veliki noči so se preselili v Maribor, kjer so bogoslovce 3. leta učili moralke. Med prvimi slušatelji pokoj. dekanata Skukala so bili tudi naš sedanji premil. knez in škof lavantinski, g. dr. Mihael Napotnik, ki so še tisto leto, na praznik Marijinega Vnebovzetja, peli v Konjicah svojo prvo ali novo sv. mašo.

Leta 1877 se je v Mariboru postavilo novo dijaško semenišče, ki se je otvorilo dne 1. maja 1878. Profesor moralke, g. Skuhala, so bili postavljeni njemu za ravnatelja. Že v jeseni l. 1878 so dobili za tovariša sedanega ravnatelja večega semenišča, preč. gosp. dr. Jan. Mlakar-ja. Blizu osem let sta v lepi slogi vodila mlado semenišče in vzpodredila lepo število pridnih bogoslovcev, poznejših kapelarov, sedaj skrbnih župnikov ali učenih profesorjev.

Dne 31. decembra 1885 so čast. gospod Franc Šrol, župnik ljutomerski, umrli prav

nagle smrti. Vse svoje imetje so pod posebnimi, za njihovega naslednika prav ugodnimi pogoji sporočili kn. šk. dijaškemu semenišču v Mariboru. Pokojni gospod Skuhala so to priliko porabili, da so na bogoslovski stolici napravili prostor mlajši sili in so se povrnili v pastirstvo, do katerega so se bili pri pokoj. gosp. nadžupniku Rozmanu navzeli velikega veselja.

Na praznik Marijinega Oznanjenja (25. marca) 1886 so bili slovesno umeščeni za župnik starodavne župnije Ljutomerske.

Kakor nekdaj v Zalcu, tako so tudi v Ljutomeru župnik Skuhala vsako nedeljo predin popoldne oznanovali besedo božjo, so pridno bolnike previdovali, neutrudno grešnike vabili k spovednici in se med otročice v solo zahajali. Zraven tega so si mnogo prizadevali, hišo božjo obnavljati in oplešavati. Posebno pa so dajali svojim župljanim vzgled umnega in varčnega gospodarja in požrtvovavnega vinogradnika. To je prepotreben dar božji za župnika na župniji, kjer ima 18 orarov cerkvenih in ravno toliko nadarbinskih vinogradov oskrbovati. Bog je blagoslovil delo njihovih rok. Zadnja leta je pa Bog vzel svojega služabnika v ono solo velikih križev in nadlog. Njihova blaga mati, ki jim je šele predlanskim umrla, pretakala je kravave solze zavoljo groznih nesreč, ki so bile prišle čez njeni hišo; njihov, sedaj že tudi

pokojni, gospod sin, pa so ostali mirni in popolnoma udani v božjo sveto voljo. Ni čuda, da jim je srce jelo pešati pri takih udarcih, pri takih nezgodah.

Ko so l. 1901. meseca majnika tretjič došli v Marijine Lazne, (to so toplice »Marienbad« na Češkem), kjer so pri č. usmilenkah od sv. Križa v mestni bolnišnici imeli svoje varno zavetje, prihitela je za njimi žlostinka, da so v Ljutomeru zgorele orglje in da je župnijska cerkev vsled hudih poškodb uradno zaprta. To jih je pri vsi njihovi ravnodušnosti toliko vznemirilo, da so pred časom zapustili toplice in se povrnili k svoji prežalostni čredi, jo tolažit in ji v sili pomagat. Po večjakih so dali vso škodo pregledati in ceniti, potem pa sestaviti modrih načrtov, po katerih bi se dala storjena nesreča popraviti. Najeli so razumnih židarjev, spretnega zlatarja in podobarja, ki so vsi z združenimi močmi v kratkem času dali ožgani cerkvi lepše lice, kakor ga je imela pred požarom. Sedaj se je pokazalo, kako dobro je, če si človek v srečnih dneh ve kaj prihraniti za čas sile. Pokojni dekan Skuhala so takoj pri mojstru Brandl-nu v Mariboru naročili nove orglje, slikarja Horvata so pa poklicali, da je popravljeno cerkev v novič lepo poslikal.

(Dalje prihodnj.)

Bliskoma se je raznesla prežalostna novica, da gospe ni več med živimi. Vsakega je njena smrt bolestno pretresla; saj jo je vse ljubilo, vse spoštovalo. Ne nameravam opisati njenega vzgl dnega življenja, med krasnimi vrlinami le to omenim, da je bila nenavadno usmiljena do siromakov. Za nje je imela sočutno srce in odprte roke. Dovolj je bilo, da je zvedela za ubožčeka, takoj mu je poslala obilno podpore. Še v svoji mučni bolezni je naročala, kako naj pomagajo neki siromašni in bolni osebi. Po njeni smrti so našli knjižico, v katero je zapisovala siromake z opombo, česa vsak potrebuje in kedaj se naj jih dele posebni milodari. Trumoma so hiteli ljudje se zadnjikrat obiskat mrtvo. Cele ure so kleče premolili pri njenem mrtvaškem odru. Potoki solza, ki so namakali goreče molitve, najlepše pričajo, kako je bila priljubljena zlasti vsled svoje prijaznosti in darežljivosti. K njenemu pogrebu so prihitali ljudje od vseh strani; ne motimo se, ako trdim, da jih je bilo nad dva tisoč. Ne samo prosto ljudstvo, tudi mnogo gospode od daleč na okrog jo je spremljalo k zadnjemu počitku. Dvanašt duhovnikov, med njimi dva celo iz krške škofije, molilo je za dušni blagor pokojne in prosilo tolažbe za globoko užaljeno hišo. Ko smo izročali njen truplo zemlji, nobeno oko ni ostalo suho; smo pač vsi čutili, kaj nam polagajo v grob. Tudi sedaj je vse potrto in prazno, vse živi pod vtisom tako žalostnega dogodka. Govori s tem ali drugim o dragi umrli, v vsakem očesu zaignajo solze žalosti. Ob taki bridki, nenadomestljivi zgubi nas tolaži zaupljiva misel: rajni gospoj je dobro! Prepričani smo, da se nad njo že vresničujejo Gospodove besede: »Blagor usmiljenim, ker bodo dosegli usmiljenje.« Na križ obračamo žalostne poglede. Le križ nam sveti govori, — da zopet vid'mo se nad zvezdami, — Da vid'mo v raju večnem se, — nad zvezdami!

To nam krepi potrto srce. Dobra Amalia, spominjaj se nas tudi tam gori. Prosi za nas, da kmalu tam se vidimo, se na desni združimo! Sveti ti večna luč, počivaj v miru!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Slovensko društvo priredi svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 15. sušca 1903 ob 3. uri popoldne v dvorani »Narodnega doma« v Mariboru. Na dnevnem redu je: 1. poročilo državnega poslanca o političnem položaju, 2. poročilo o slovenskem vseučiliškem vprašanju, 3. poročilo odborovo, 4. volitev novega odbora, 5. slučajni predlogi in nasveti. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Katoliško politično gospodarsko društvo v St. Pavlu pri Preboldu bode zborovalo dne 8. marca t. l. ob 3. uri popoldan v župnišču.

Politično društvo „Straža“ v Žrečah ima dne 8. marca občni zbor. Začetek po večernicah v prostorih g. Matije Vidmar. G. učitelj Ivan Bele je prijazno obljudbil, da bo razlagal o sadjarstvu in vinarstvu.

Med spodnjetajerskimi Slovenci je zavladalo veliko ogorčenje, ker se sme slovensko ljudstvo tako nesramno žaliti po nemških listih, kakor je to storila zadnjič Marburgerca. Pripravljalno se shodi!

Promocija. Gospod Ferdo Kunej iz St. Petra pod Sv. Gorami je bil dne 3. marca na graškem vseučilišču promoviran doktorjem vsega zdravilstva.

Iz pošte. Počtni pomožni uradnik Karl Bruder je prestavljen iz Bruka v Poljčane,

Alojz Vogl iz Poljčan v Bruk. — Pri Sv. Nikolaju nad Laškim se je ustanovil s 17. januarjem poštni nabiralnik ter upeljala dva-kratna zveza na teden s poštnim potom s pošto v Laškem. — Dne 1. marca t. l. se postavi poštni nabiralnik pri Sv. Štefanu pri Žusmu. Poštni pot bode hodil vsak teden šestkrat na pošto v Šmarje.

Imenovan je okrajinom živinozdravničem v Slov. Gradcu veterinarski asistent g. A. Korošec.

Mariborske novice. Dne 25. t. m. je bila pri tukajšnji sodniji Neža Kelci od Sv. Barbare v Halozah obsojena na dva meseca ostrega zapora zaradi potepanja. Po dovršeni kazni se odda v prisilno delavnico. — V nekaterih mariborskih trgovinah se je zadnje dni plačevalo s ponarejenimi kronami. Vsak naj dobro pogleda vsako kronico, predno jo vtakne v žep!

Romanja v Rim k papeževim slavnostim so se udeležali izmed štajerskih Slovencev: kanonik Anton Hajšek, župnik Martin Medved iz Laporja, župnik Fr. Heber iz Sp. Poljske, župnik Mat. Koren iz Žalca, kapelan Fr. Štuhec iz Sv. Tomaža pri Ormožu in veleposestnik Franc Pišek iz Slivnice pri Mariboru.

Ogenj. V sredo 25. t. mes. je zgorelo poslopje »Antonienquelle« v Spod. Radvanju. — Otroci posestnika Valentina Saver v Kicarih so začiali v nedeljo, 22. t. m. domačo hišo; starši so pustili otroke same doma ter so odšli v Ptuj, medtem so se otroci igrali z užigalicami ter zanetili hišo. Zgorelo je vse, samo živino so rešili. Poslopje je bilo zavarovano.

Iz ljutomerskega glavarstva. Biko-rejska zadruga na Cvenu pri Ljutomeru je prodala tri izrabljene plemenske bike marijadvorskoga plemena, ki so vsi skupaj tehtali 2510 kg.

Ptujske novice. Piše se nam: V Ptiju so se dne 3. t. m. vsled vabila preč. g. prošta slavnostne sv. maše v prošijski cerkvi povodom papeževega jubileja vdeležili vsi zastopniki raznih uradov in korporacij, — pogrešali smo le zastopnike okrajn. zastopa v Ptiju. Vprašamo tu javno g. načelnika okrajn. zastopa, je-li imel vzrok, da se te slavnosti ni vdeležil? Je-li ptujski okraj že luteranski ali je g. načelnik postal »luteran«? Zabilježili si pa bomo postopanje g. načelnika za prihodnje volitve v okrajui zastop. Več katoličanov ptujskoga okraja. — V Ptiju je umrl dne 25. m. mes. trgovec Karl Kasper. Bil je tudi ud občin. zastopa v Ptiju. — Aretirali so v Gradeu bivšega ptujskega trgovca M. sesa, ki je napravil konkurz l. 1899.

Vrl kmet pri Sv. Benediktu v Slov. gor. je izročil kmetijo svojemu sinu. Ker pa je notar pri Sv. Lenartu posilinemec, dal je jučer napraviti pri narodnem notarju dr. Ploču v Gornji Radgoni. Dal ga je celo na dom pripeljati. Ako bi vsi kmetje tako ravnali, bi se posilinemski notarji morali ponujati, da napravijo slovenska pisma.

Žejalo jih je! Dne 25. februar zvečer so v Gradisaku, župnija Sv. Lovrenc v Sl. gor., neznani tatovi trgali vrata vinske kleti Fr. Pichlina. A ker jim je bilo tukaj delo brezuspešno, šli so k vratom Jak. Pignarja, kjer jim je bila sreča tako mila, da so si splahnili svoja žejna grla. Zdaj jih isče roka pravice.

Smrtna kosa. V Babincih pri Ljutomeru je umrl vrlji narodnjak posestnik Peter Dolamič. — V Žrečah je umrla 84 let stara vdova Marjeta Naglič, mati gospe nadučiteljeve Tribnik, tudi mati g. Ivana Naglič, pisatelja slovenskega in mestnega uradnika v Ljubljani —

Součenec rešil součencu življenje. Iz Ljutomera poročajo: Nedavno temu je šel učenec Fran Jurševč v zlic prepovedi drsat se na led. Led je bil sicer debel, ali vsled deževnega vremena je imel že razpoko. Led se je udrl pod Jurševcem in le ta se je že začel potapljati. Izgubljen bi bil, da ga ni 13 letni učenec Dominik Irglič ob nevarnosti

za svoje lastno življenje potegnil iz vode. Vodstvo šole je že storilo korake, da mali junak dobi talijo za rešitev življenja.

Tudi iz Pekla. Znani »pametni« dopis ptujskega »Štajerca« iz Moravec pri M. ned. zaletel se je tudi na podel način v našega č. g. župnika. Ni naš namen tukaj č. g. povišati, ker ga itak vsi Malonedeljčani čislamo kot vrlega dušnega pastirja in tolerantnega moža, pač pa si usojamo imenovanemu »stakorčevemu« dopisniku javno povedati, da č. g. župnik ima po našem mnenju pravico za cerkvena opravila postaviti namestnika č. g. kaplana, on pa ne sme svoje »boljše polovice« v Ljutomer na št. 6 nadomeščat poslati. Ali se zdaj razumemo?

Nov nemško-slovenski poštni pečat je dobila pošta v Dramljah. Prej je bil samo nemški. Že več let se je prosilo za njega, predno so na merodajnem mestu tej pravični prošnji ugodili. Toraj zopet edna drobitnica!

Zalosten konec žganjepivca. Dne 27. februar je znani žganjar Ignac Kolar, oženjen železniški uslužbenec v Spodnjih Lažah, pri gostilni Filipa Sprogar s kolom čakal kmečkega mladeniča Karola Gumzej, da se zmanšuje nad njim, ker se je poslednji skregal s hčerjo njegovo. Prišlo je do krvavega pretepa, v katerem je bil smrtno ranjen Ignac Kolar, ki je drugo jutro umrl; precej ranjen je pa tudi Karol Gumzej.

Celjske novice. »Lastni dom« registrirana delavska zadruga z omej. zavezo v Celju ima svoj izvanredni občni zbor v soboto 7. marca t. l. ob 6. uri v čitalnični sejni dvorani. — Igra »Divji lovec« se bo igrala dne 15. marca, ne pa 8., kakor je bilo pomotoma naznanjeno. — V poletju se priredi v Celju pevska slavnost v večjem obsegu.

Celjske porotne obravnave. Pri Sv. Kunigundi na Pohorju je mladenič Janez Kandut nekaterim tovarišem obrezal peresa na klobukih. Vsled tega so imenovanca natrpli Marko Gričnik, Albert Gričnik, Janez Hren. Kandut je dobil na glavi dve smrtonosni rani, da je čez nekoliko ur potem umrl. Pri porotnih sodbah v Celju so zdaj za plačilo dobili Marko Gričnik dve leti, Albert Gričnik petnajst mesecev, Janez Hren osem mesecev težke ječe, in vsaki še po en post vsaki mesec.

V okraju celjskem potrebujejo za letos čez 20% doklad sledeče občine: Okolica Celje 38%, Dramlje 60%, Dobrna 32%, Gotovlje 60%, Frankolovo 30%, Sv. Jurij 35%, Grize 60%, Kalobje 60%, Sv. Lovrenc 42%, Sv. Martin 27%, Novacerkev 60%, Sv. Peter 30%, Petrovče 20%, Sv. Pavel 42%, Prešica 60%, Škofljaves 50%, Višnjeves 45%, Vojsnik 60%, Žalec 60%.

Pasji kontumac je v zmislu zakona z dne 29. februar 1880 uveden v celem obsegu občin Medvedje selo, Žalec, Petrovče, Velika Pirešica, Gotovlje in Št. Peter v Savinji dolini.

Cerkvene stvari

Mili darovi za družbo vednega češčenja: Hajdina 26 K, Sv. Benedikt v Slov. gor. 18 K 28 v, Polzela 100 K, Galicija 53 K 48 v, Sv. Jurij v Slov. gor. 40 K, Sv. Lenart v Slov. gor. 10 K, Dol 30 K 34 v, Nova cerkev 36 K, Rogatec 8 K 40 v, Kostrivnica 2 K 47 v.

Sv. Jožef pri Mariboru. V misijonski in romarski cerkvi sv. Jožefa nad Mariborom se bo od 17. do 25. sušca 1903 obhajal izvenredni sv. misijon iz trojnega namena: 1. v spomin 25 letnega jubileja sv. Očeta Leona XII.; 2. v spomin 60 letnega jubileja č. g. usmiljenih sester sv. Vincencija Pavlana, ki že od l. 1843 oskrbujejo bolnišnico pri sv. Magdaleni v Mariboru; 3. v spomin 25 letnice, odkar se je obhajal zadnji sv. misijon pri sv. Jožefu pri Mariboru l. 1878. Ta znamenita pobožnost se bo vršila po naslednjem redu: V torek, 17. sušca, ob 7. uri zvečer: uvod sv. misijona. Ob delavnikih bodo misionske pridige ob 5. in 9. uri zjutraj in ob 7. uri zvečer. Na praznik

sv. Jožefa, v nedeljo, 22. sušca, in na praznik oznanjenja blaž. Dev. Marije pa bodo misijonske pridige ob 6., 8. in 10. uri zjutraj in ob pol 4. uri popoldne. Ob sklepu sv. misijona, 25. sušca popoldne ob pol 4. uri, se bo blagoslovil novi misijonski križ in se bo podelil sv. papežev blagoslov s popolnimi odpustki. Vsi verniki prelep slovenske štajerske dežele so povabljeni na to veličastno slovesnost sv. misijona.

Celje. Dne 3. sušca je bila v opatijski cerkvi v spomin kronanja papeža Leona XIII. ob pol 9. pontifikalna sv. maša, katere so se udeležili mnogi višji dostojanstveniki. Slavnost je posebno povzdignilo lepo ubrano ceciljansko petje pod vodstvom g. Karola Bervarja. Koncem maše je poslušalce iznenadil divni napev: »tu es Petrus«, kojega je zapel dobro zastopan moški zbor. Občinstvo je pesem stope poslušalo, ter se pozneje glede tega petja pohvalno izražalo. Na farni cerkvi je vihrala papeževa zastava!

Umrl je dne 27. februar v Središču č. g. Franc Sejnkočič, duhovnik sekovske škofije. G. Franc Sejnkočič, rojen v Središču dne 1. aprila 1832, mašnik 25. julija 1858. Kaplan v Wolfsbergu 5. sept. 1855 do 1862, potem v Gnasu od 1862 do 1863, pri Sv. Ivanu v Sagathalu od 1863 do 1865, od tam je odšel 22. junija 1865 k Sv. Vidu na Vogavi. Tukaj se mu je pripetila velika nesreča. Ko se je namreč dne 2. jan. 1869 peljal na spoved, si je zlomil nogo. Vsled te nezgode je moral dne 5. junija 1869 zapustiti službo in se podati v pokoj. Bival je v Središču v počitku, a rad je pomagal v dušnem pastirstvu sednjem duhovnikom in tudi domačim. Tukaj je umrl dne 27. februarja t. l. o poldne, pogreb je bil pondeljek, dne 2. marca ob pol 10. uri predpoldne.

Društvena poročila.

Slovenska čitalnica v Mariboru. V soboto, dne 7. marca 1903 bode v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru koncert Nadine D. Slavjanske s svetoslavno rusko pevsko družbo, oblečeno v starorusko boljarsko opravo iz 16. in 17. stoletja, in z velikim godbenim zborom, igrajočim na balalajke in druga narodna godala. — Program: I. del. (pevski zbor.) 1. Mnoga leta, pravoslavni ruski car! koračnica; 2. Hranim že zlato, božična pesen; 3. Viji se, zelci! vojaška pesen, zbor, uglasbil Orlov; 4. Legenda, uglasbil Čajkovski; 5. Česka polka, po češkem narečju. II. del. Svira orkester na balalajke. 1. Sije luna, narodna; 2. Sanje, valček, uglasbil Andrejev; 3. Prijateljice, narodna; 4. Telesne straže, koračnica. III. del. (pevski zbor.) 1. Sije luna, narodna; 2. Ivica zelena moja, stara plesna pesen; 8. Če jaz na travniku, 9. Gala — gigi! 2 galiski pesni, zapisala v Premišlu l. 1898 in ubrala Nad. Slavjanska. 10. Ej uhnem! pesem burlakov ob Volgi. — Blagajna se odpre ob polu 7. uri zvečer. Začetek točno ob 8. uri. Vstopnice se dobivajo v petek in soboto pred prestavo od 2. do 3. ure v čitalnici (I. nadstropje v Narod. domu.)

Podružnici sv. Cirila in Metoda v Mariboru imata dne 12. marca občni zbor v restavraciji Narodnega doma. Začetek ob 8. uri zvečer.

Za Ciril- Metodovo družbo. Miečka Slavičeva in Zefka Vaupotičeva nabrali na Cimermanovi gostiji v Krapju 6 K 20 vin. Friderik Zinauer pri Sv. Jakobu v Slov. gor. 21 K, Mohorjani pri Sv. Benediktu 12 K. Pri prvem Jour fixu v Gornji Radgoni se je nabralo 15 K. Na veseli gostiji pri Sv. Jakobu v Slov. gor. nabrala je tamošnja učiteljica gdč. Jenko 21 K. G. Franc Obran je nabral na gostiji gospoda Jurija Walenka v Cunkovcih 2 K 70 v.

Družba duhovnikov Lavantinske škofije vabi k odborovi seji dne 10. marca (v tork) ob 11. uri predpoldne uljudno preč. gg. odbornike. **Predsedništvo.**

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobro-

nice: kanonik Hajšek 20 K, česko-slovenska stava v Ottakringu 5 K, okrajna posojilnica v Ormožu 30 K, Ščavnica-ponkovska stava 10 K, dr. Jerovšek 10 K, Marija Diamat kot kruh sv. Antona 6 K, Marija Krebs 3 K, nabранo na godovanju veleč. g. duhov. svet. Kelemina 12 K, Mat. Kelemina, župnik 10 K, Alojzij Šjanec, župnik 4 K, J. Bohanec, duh. svet. 10 K, gdčna Josipina Šoštarič 4 K. — Vsem najprisrčnejša zahvala!

Sv. Lenart v Slov. gor. Gospod urednik, morda se čudite, da ima današnji dopis takšen naslov, ker se menda ne nadejate, da bi bilo v našem trgu govoriti o kakem narodnem predramljenju. In vendar ni tako! Da gremo v narodnem oziru krepko naprej, se je začelo v zadnji dobi prav povoljno kazati. Da pa smo se prebudili iz tega narodnega spanja, se imamo zahvaliti tukajšnjemu bralnemu društvu, v prvi vrsti njenim ustanovnikom. Gotovo še si pred nekoliko leti nikdo ni mislil, da bi se moglo pri nas kaj takšnega prirediti, kakor se je v nedeljo dne 8. svečana t. l. Zares z upapolnim čustvom smo zrli na krasna povabila, na katerih se je bliščalo, da priredi tukajšnje bralnemu društvu zabaven večer v jedini narodni, Poličevi gostilni. Dozdevalo se nam je namreč, da velja ta veselica kot nekakšna reklama za naš bodoči obstanek v hudem boju proti tukajšnjim oholum nemčurjem. Vsaka boječnost je morala iznenadoma opustiti vsakterega, ki se je udeležil ta večer te krasne zabave, kjer si se čutil ob zvokih milodonečih tamburic in izbornu izvežbanih pevskih nastopih zares kot v pravcatem našem narodnem raju. Videl si tu se bratiti inteligenčnega narodnjaka z našim priprostim zavednim kmetom, kakor, da bi obadvaj stanovala pod eno in isto streho. Videl si tudi lahko lepo kostumo kot našo pravcatega hrvaškega seljaka. Ali vendar, jedno bi ob tej priliki opomnili tega gospoda v tej krasni kostumi, da bi se namreč tudi nekoliko ogledal na jednega izmed svojih pisačev, kateri je v jednini bližnji občini, kjer stanuje, znan kot najgorkejši pristaš nemčurske »šta jerčeve« stranke. Drugače se pač tudi mi ne moremo ozirati: Slovenec k Slovencu —. Tako smo se ta večer res izbornu zabavali, in naša edina želja je ta, da bi se kaj takšnega ob kateri priliki zopet priredilo, kjer bi se zopet mogli še silneje navdušiti za osvobojenje bisera Slov. gor. za osvobojenje Št. Lenarta. Ob tej priliki menda ne izostanejo tudi one vplivne osebe, bodisi iz trga, kakor iz okolice, katere smo pogrešali ta večer. Vam pa, dragi prireditelji, kateri se ne ozirate ne na levo ne na desno, katere vas narodno delo daleko bolj vnema kakor pa kruhoborstvo, vam kličemo: Krepko naprej! Nas okoličanov pa je sveta dolžnost, da vas podpiramo v tem pravičnem boju z geslom: Svoji k svojim. In tedaj bo nam gotovo v kratki dobi nastopila naša že od nekdaj zaželjena narodna pomlad v našem trgu. Torej naprej! — Goricopoljski.

Vzgledna mladina. Pri Sv. Benediktu v Slov. gor. šteje mladenička Marijina družba 123 udov, dekliška pa 260. Bralno društvo ima 248 udov in mej. temi največ mladeničev in deklet. Dekleta imajo svoj dekliški pevski zbor, mladeniči pa moski pevski zbor. Mladeniči imajo tudi svoj tamburaški zbor. Vsak teden se vadijo po trikrat. Najbolj živo je po nedeljah. Bralna soba je vedno natlačena, posebno po večernicah. Vsakokrat nastopa 5—10 mladeničev in deklet, ki se vadijo v govoru in deklamovanju, pa tudi v petju in tamburanju se vadijo vsako nedeljo. Za gostilne se prav nič ne zmeni naša mladina, čemu tudi, saj ima doma tudi dobro pijačo. Pač malo je hiš v župniji, kjer ne bi imeli tuklje ali vina, ali pa obojega. Nasprotnih časnikov ne marajo. Sploh prihaja v našo župnijo kakih 5 »Štajercev«. — Rod stari hira, gine, — prihodnost je mladine!

Slov. kat. akad. društvo „Zarja“ v Gradeu vabi k slavnosti v spomin 25 letnice vladanja sv. Očeta, ki jo priredi v Gradeu s

prijaznim sodelovanjem pevskega zbora kršč. delavskega društva »Domovine« v nedeljo, dne 8. marca t. l. Ob 10. uri sv. maša v cerkvi sv. Pavla (Stiegenkirche), Sporgasse. II. Zvečer ob 8. uri slavnostni večer v dvorani hotela »zur Stadt Triest« Jakominiplatz št. 12 s sledenjem vsporedom: 1. Pozdrav predsednika »Zarje«. 2. Slavnostni govor. Starešina »Zarje« č. gosp. kurat Mat. Ljubša. 3. Papeževa himna. Pevski zbor »Domovine«. 4. Slike iz Rima. Predava cand. phil. Anton Jarc. Somišljenike uljudno vabi k mnogobrojni udeležbi o d b o r.

Glavna ovira za ustanovitev podružnice »Slomšekove zvezce« na Štajerskem je odstranjena. Z ozirom na notico pod naslovom »Kaj je s podružnico Slomšekove zvezze na Štajerskem?« prosim, da sprejmete v Vaš cenjeni list sledeče pojasnilo: Iz premembra § 42 je bila ministerstvu naznana. Došlo je tudi (vsled posebne prošnje) formelno potrdilo preosnovanega društva z ministerstvom odlok dne 13. jan. 1903, št. 185. Za ustanovitev podružnice »Slomšekove zvezce« na Štajerskem ni nobene ovire več. Pot je prosta, zato na delo, somišljeniki! — Za osrednji odbor: Fr. Jaklič, t. č. predsednik.

Iz Griž ob Savinji. Cenjeni »Gospodar«! Kakor pridne bučelice ob cvetoči pomladi, tako ti dragi rojaki prinašajo poročila iz vseh krajev, da polnijo tvoje predale. Kje so pa Griže? bode vprašal ta ali oni čitatelj »Slov. Gospodarja«. Če greš po veliki cesti od mesta Celja proti Žalcu, zagledaš pol ure od Žalca proti jugu, ponosno proti nebu se dvigati zvonik farne cerkve, in na prijaznem gričku, obsajenem z vinsko trto, zarezš novo cerkvico Lurške matere božje: tukaj so prijazne Griže. — Tudi tukaj ne spimo, ampak napredujemo; kajti tudi pri nas imamo nad vse koristno »Kmetijsko bralno društvo«, katero nam je priredilo veselico dne 22. svečana t. l. Igralo se je »Doktor Vseznač in njegov sluga.« Igralo so prav izvrstno igrali, posebno sluga je bil pravi doktor Vseznač, ki je prav mojsterski rešil svojo ulogo. Nastopil je tudi pevski zbor, ki je pel več pesem kakor, Domovina, Bučelar, Kukavica itd. Dasi-ravno je bila pozno na večer še le ob 6. uri napovedana veselica, bila je vendar tako obilno obiskovana, da je bila soba bralnega društva, v kateri se je vršila veselica, dubkoma napolnjena. Dal Bog, da bi tudi v prihodnje naše društvo lepo napredovalo! Imel bi še marsikaj poročati, pa vem, da gospod urednik že jezno gubačite čelo, ker ni konca. Zato pa takoj rajši kar sklenem, in vam hočem prihodnje kaj več poročati iz naših Griž! — P—l.

Iz drugih krajev.

Nadina Slavjanska na sultanovem dvoru. Ker počasti ta sloveči ruski pevski zbor dne 7. marca tudi naše mesto, bi utegnilo naše čitatelje zanimati, kako je isti zbor nedavno koncertoval na dvoru turškega cesarja. Ko je Nadina Slavjanska pričela svoje gostovanje po balkanskih mestih, prisla je najprej v Carigrad. Sultan, izvedevši o tem, povabil je zbor takoj v Xildiz-Kiosk, da koncertuje v dvornem gledališču in Nadina je sprejela povabilo. Koj ko je zbor Slavjanske stopil v dvor, povabljen je bil na bogat obed. »Po koncertu!« je odgovorila Slavjanska, »ker po jedi bi pevci ne peli dobro.« »Naj pa bo«, je dejal sultan. Ob 5. uri popoldne so vstopili ruski pevci v dvorano gledališča, ki sicer ni veliko, a je zelo ukusno in bogato opravljeno. V srednji loži nasproti odra je sedel sultan, njegov naslednik in ruski poslanik Zinovjev. Pod ložo, v nekakih kletkah, ograjenih z mrežami, so sedele sultanove žene, v parterju pa je bila turška generaliteta, dvorni dostojanstveniki, mladi plemeči, kadeti itd. Pred koncertom je turški dvornik opozoril Slavjansko, da sultan ne mara za overture, zato da naj pevci kar prično izvajati »program« in pojo dalje toliko časa, da se sultan ne naveliča poslušati. In

Zahvala.

104 1-1

Za dokaze tolažečega sočutja ob bolezni in smrti nepozabne predrage gospe

Amalije Turnšek roj. Cukala

izražamo najiskrenejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo čast. duhovščini samostana M. Nazarje in drugim častit. gospodom župnikom in kapelanom, gg. uradnikom ter učiteljem in mnogobrojnim udeležnikom pogreba, kakor tudi gg. pevcom za prekrasno petje na domu, v cerkvi in na grobu. Dalje prisrčna zahvala darovalcem mnogih krasnih vencev in šolski mladini za spremstvo k zadnjemu počitku. Slednjič se zahvaljujemo še za mnogo brojnā od vseh strani nam došla pismena čustvena sožalja.

Marija-Nazaret, dne 20. svečana 1903.

Žalujoči ostali.

Svoji k svojim!

KONRAD SKAZA

Št. Ulrich, Gröden, Tirolsko.

Slovenska delavnica

za vsa cerkvena dela, od preč. gg. duhovnikov odlikovana, se priporoča za umetno izdelovanje: **svetnikov, oltarjev, priznic, krizevih potov** rezljanih (relief) in na platno slikane v vsakem slogu in po moči **nizki ceni**. **Betlehemske jaslice** s 15. rezljanimi podobami in 16. živali od 15 krov naprej. Umetno izdelane **lurdske votline** itd. — Za vsako poljubno podobo pošljem originalne fotografije mojih del, za oltarje originalne načrte. Za vsako slovensko naročilo čez 100 krov dam kot spomin umetno rezljano **božje razpolo zastonj**.

Za cenjena naročila prosi udani

525 12-11

Konrad Skaza.

Proda se radi bolehnosti

hiša

z dobro idočo gostilno v obližju Celja pod jako ugodnimi pogoji. Več pove upravnštvo lista. 80 3-3

Za občine!

Znamke 39 3

za pse, dobe občine za 5 kr. komad (lastni izdelek) pri Jos. Trutschl, Maribor.

75 Proda se

novozidana hiša

s tremi sobami, 2 kuhinji, z veliko kletjo, pralno kuhinjo z vodovodom in lepim vrtom. Vpraša se v Magdalenskem predmestju, Lenaugasse 23.

Poljski malec

(gips) 106 12-1

ki je priznano dobro gnojilo priporoča

M. Berdajs v Mariboru.

Jožef Brandl,

izdelovatelj orgelj
v Mariboru

se priporoča veleč. duhovščini v izdelovanje **cerkvenih orgelj** vsake velikosti po najnovejšem pnevmatičnem sistemu z lepimi, milodonečimi glasovi. Za orgle se jamči več let.

Prevzemam tudi predelavanje, poprave in uglaševanje orgelj.

Ocene že izvršenih del kakor tudi proračuni so brezplačno na razpolago.

33 12-3

Gostilna „pri pošti“

v Mariboru, Tegetthoffova cesta št. 49
nasproti južnemu kolodvoru

Priporočam mojo znano gostilno, koder točim izvrstna naravna domača vina, vedno sveže pivo ter postrežem z najokusnejšimi toplimi in mrzlimi jedili. — V obilnem obisk se priporočuje beležim s spoštovanjem
Marija Meden.

VABILO na redni občni zbor

Posojilnice v Konjicah,

ki se vrši

dne II. sušca 1903, ob 3. uri popoludne
v lastni pisarni v Konjicah.

Dnevni red:

108 1-1

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje računa za l. 1902.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev.
5. Razni predlogi.

Pripomba: Ako bi ob zgorej določeni uri ne prišlo zadostno število zadružnikov, da bi bil občni zbor sklepčen, vrši se pol ure pozneje v smislu § 35 pravil drugi občni zbor, kateri je sklepčen pri vsakem številu.

Trgovina z železnino „MERKUR“**PETER MAJDIČ**

v Celju, Graška cesta štev. 12

priporoča svojo veliko zalogu

najboljšega zeleza in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, ilte železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in struv; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štirje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroku železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Bilanca

Posojilnice v Mariboru, registr. zadruge z omejenim poroštvo
Aktiva za edenindvajseto upravno leto 1902. Pasiva

	kron	v.	kron	v.		kron	v.	kron	v.
1 Račun inventarja:			843	34	1 Račun deležev:			28.600	—
Vrednost inventarja					a) glavnih			83.930	—
2 Račun posojil:			1,967.113	03	b) upravnih				
Stanje posojil								112.530	—
3 Račun naloženega denarja v raznih denarnih zavodih:					2 Račun hranilnih vlog:			2,530.996	15
Stanje hranilnih vlog	365.839	68	380.917	97	Stanje dne 31. decembra 1902			49.197	54
Narasle in kapitalizovane obresti	15.078	29			Kapitalizovane obresti za I. semester			51.922	34
4 Račun vrednostnih listin:			159.765	—	II. semester			2,632.116	03
Stanje 31. decembra 1902								19.678	88
5 Račun obresti:								249	60
Pri dolžnikih zaostale obresti od posojil	14.167	01						12.756	13
Nerealizovani kuponi vrednostnih listin	3.947	50			6 Račun rezervnega zaklada:			80.447	54
6 Račun hiš in zemljišč:			18.114	51	Stanje splošnega rezervnega zaklada			2.300	60
Vrednost društvenega doma	344.343	51			Vstopnina in zastarana dividenda			82.748	14
Vrednost notranje oprave	51.804	72			Stanje posebnega rezervnega zaklada			85.515	24
Vrednost posestva na Ranci									
Vrednost pridelkov					7 Račun zgube in dobička:				
7 Račun zavarovalnin:					Cisti dobiček v l. 1902				
Stanje predplačil								18.935	19
8 Račun upravnih stroškov:			1.328	11					
Vrednost knjižic in tiskovin	150	—						2,964.529	21
Predplačana rentnina	149	61							
9 Račun blagajne:			299	61					
Gotovina dne 31. decembra 1902			17.955	97					
			2,964.529	21					

66

122 1-1

Ravnateljstvo.**Proda se:**

eno- in dvovprežni vozovi

 tudi se isti zamenjajo in se prevzamejo popravila vozov po jako nizki ceni.
Franc Ferk,
 sedlarški mojster v Mariboru
 110 3-1 Augasse 2.

Povodom mojega odhoda iz Maribora kličem vsem prijateljem in znancem krepki: 113 1-1
Na zdar!
 Sv. Jurij ob Ščavnici, 2./III. 1903.
Ivan Vuk.

Vljudna prošnja:
 Prikupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvirnih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

2 2

Zahvala.

Udano podpisani ne najdejo zadosti lepih besed, da bi se dostoju zahvalili za veliko sožalje, ki se je od vseh strani razodevalo že med boleznijo, posebno pa še ob smrti mnogočastnega gospoda

Ivana Skuhala,

kn.-šk. duhovnega svetovalca, dekanu, župnika
itd. v Ljutomeru,

Ljutomer, dne 21. februar 1903.
Anton Srabočan, provizor Ljutomerski.
Ferdinand Ciuha, kaplan. **Ivan Kociper,** kaplan.

Semena! **Vse vrste** **Semena!**
travnega semena

kakor tudi **deteljsko, gozdno in zeliščno seme**

v izvrstni kvaliteti,

ki imenitno klije, priporoča za najnižjo ceno 105 12-1

M. Berdajs, Maribor trgovina z mešanim blagom in semenjem na Sofijinem trgu. Maribor